

AKTUALITĀTES

Grozījumi pasākumā „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”

2011. gada 29. jūlijā stājās spēkā grozījumi MK noteikumos Nr. 525 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”, nosakot palielinātu kopējo attiecināmo izmaksu summu apvienotajām teritoriālajām vienībām pašvaldībās, kā arī samazinot tām administratīvo procedūru slogu.

Līdz šim attiecīgie MK noteikumi paredzēja, ka novadi var saņemt atbalstu 140 000 latu apmērā par katru teritoriālo vienību, kas apvienojās pēc 2006. gada. Taču veiktie grozījumi noteikumos ļaus piešķirt finansējumu par katru teritoriālo vienību novadiem, kuros apvienojās pagasti un pilsētu lauku teritorijas arī līdz 2006. gada 1. jūlijam.

Noteikumi paredz atbalsta iesniegumu iesniegšanu Lauku atbalsta dienestā, lai pieteiktos uz Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” atbalstu pašvaldību ceļu būvniecībai vai rekonstrukcijai, neietverot uzturēšanu, vietējas nozīmes saietu namu, brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecībai vai rekonstrukcijai, publiski pieejamas teritorijas labiekārtošanai, kas tiek veikta, lai nodrošinātu rekreācijas pamatpakalpojumus pašvaldību teritorijās, kā arī atjaunojamo energoresursu energoapgādes sistēmas būvniecībai vai rekonstrukcijai. **LL**

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc MK noteikumiem un ZM informācijas

Lauksaimniekiem piešķirs vēl 30 litrus dīzeļdegvielas, kas atbrīvota no akcīzes nodokļa

Zemkopības ministrija informē, ka, ņemot vērā lauksaimniecības produkcijas ražotāju intensīvo darbu vasaras mēnešos un pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 3. maija noteikumiem Nr. 344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”, Lauku atbalsta dienests (LAD) līdz šī gada 15. augustam piešķirs nākamo dīzeļdegvielas, kam piemēro akcīzes nodokļa atbrīvojumu, apjomu – 30 litrus par vienu atbilstošās platības hektāru. Līdz ar to uz šī gada 15. augustu būs piešķirti 80 (50+30) litri par vienu atbilstošās platības hektāru.

Par atlikušā dīzeļdegvielas daudzuma piešķiršanu LAD lēmumu pieņems līdz 2011. gada 30. oktobrim. Atbalsta pretendenti par to tiks informēti.

Degvielu ar akcīzes nodokļa atbrīvojumu var iegādāties no tirgotājiem, kuri reģistrējušies šādas degvielas tirdzniecībai. Saraksts ar degvielas tirgotājiem regulāri tiek aktualizēts un publicēts LAD mājas lapas www.lad.gov.lv sadaļā „Akcīzes degviela”.

LAD atkārtoti izvērtēs un piešķirs dīzeļdegvielas daudzumu deklarēto un apstiprināto lauksaimniecības zemju apstrādei, neprasot minimālos ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, lauksaimniekiem, kuri ir pieteikušies dīzeļdegvielas limita piešķiršanai līdz š.g. 1. jūnijam un atbilst vienai no šīm prasībām:

1. ir uzsākuši saimniecisko darbību un reģistrējušies Uzņēmumu reģistrā vai valsts ieņēmumu dienestā laika posmā no 2010. gada 1. aprīļa līdz 2011. gada 31. martam;

2. 2011. gadā pirmo reizi deklarējuši lauksaimniecībā izmantojamo zemi vienotā platību maksājuma saņemšanai 2010./2011. saimnieciskajā gadā. Atgādinām, ka 2011. gadā pieteikšanās 2011./2012. saimnieciskā gada bezakcīzes dīzeļdegvielai notika līdz 2011. gada 1. jūnijam. **LL**

ZM informācija

ŠAJĀ NUMURĀ:

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

- Grozījumi likumā par PVN..... 2. lpp.

AKTUALITĀTES

- Pārtikas kvalitātes shēmas..... 2. lpp.

AUGKOPIĒBA

- Ražas prognozēšanas rezultāti jūlijā..... 4. lpp.

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

- Zāļu lietošana..... 5. lpp.
- Droša pārtika 6. lpp.
- Lauksaimniecības dzīvnieku barošana un TSE profilakse..... 9. lpp.
- Mutes un nagu sērgas kontrole..... 11. lpp.
- Noteiktu dzīvnieku slimību kontrole..... 12. lpp.
- Infekciozā katarālā drudža kontrole..... 13. lpp.

LAUKU SAIMNIEKIEM AKTUĀLĀ LIKUMDOŠANA

- Grozījumi Komerclikumā 15. lpp.

SIA LLKC INFORMĒ

- Kalendārs ar svarīgākajiem datumiem..... 14.lpp. septembrī
- Lauku dienas augustā 15. lpp.

INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Grozījumi likumā „Par PVN”

2011. gada 21. jūlijā pieņemti grozījumi likumā „Par pievienotās vērtības nodokli”. Grozījumi, ar dažiem izņēmumiem, stājas spēkā no 2011. gada 1. oktobra.

Likumā jaunā redakcijā ir izteikts 13.² pants, kas skaidro PVN piemērošanas kārtību darījumos ar kokmateriāliem. Kokmateriālu darījumiem joprojām tiek saglabāta kārtība, ka nodokli par kokmateriālu piegādi un ar kokmateriāliem saistītiem pakalpojumiem valsts budžetā maksā kokmateriālu vai pakalpojumu saņēmējs.

Likums ir papildināts ar jaunu 13.⁵ pantu, kas nosaka PVN piemērošanu metāllūžņu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem. No 2011. gada 1. oktobra arī metāllūžņu darījumos PVN tiek piemērots līdzīgi kā kokmateriāliem. Saistībā ar PVN reversa piemērošanu darījumos, kas saistīti ar kokmateriāliem un metāllūžņiem ir gaidāmi grozījumi vairākos MK noteikumos, kas saistīti ar PVN piemērošanu, kā arī varētu būt izmaiņas PVN deklarācijas aizpildīšanā par šiem darījumiem.

Ar šiem grozījumiem no 2012. gada 1. janvāra PVN īpašo kārtību (kases metodi) saskaņā ar likuma 13.⁴ pantu drīkstēs piemērot arī apliekamā persona, kuras ar nodokli apliekamo darījumu vērtība ir sasniegusi vai pārsniegusi 70 000 latu un kura darbojas zivsaimniecības nozarē, attiecībā uz svaigu, saldētu vai atdesētu zivju un vēžveidīgo piegādēm.

Likumā lietoto terminu uzskaitījums ir papildināts ar termina „izsoles cena” skaidrojumu, kā arī ir precizēts skaidrojums terminam „nelietots nekustamais īpašums”. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

AKTUALITĀTES

Pārtikas kvalitātes shēmas

Ņemot vērā patērētāju pieprasījumu pēc kvalitatīviem vietējiem pārtikas produktiem un pārtikas ražotāju ieinteresētību ražot pārtikas produktus ar augstu pievienoto vērtību, Latvijas uzņēmējiem ir iespēja piedalīties šādās pārtikas kvalitātes shēmās:

- Bioloģiskās lauksaimniecības shēmā;
- Nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā;
- Aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu shēmā;
- Aizsargātas cilmes vietas nosaukumu shēmā;
- Garantēto tradicionālo īpatnību shēmā.

Uzņēmējam pārtikas kvalitātes shēmas sniedz iespēju ražot un piedāvāt tirgū kvalitatīvus vietējus produktus ar augstu pievienoto vērtību, marķējot produktus ar sabiedrībā atpazīstamu marķējumu, kas patērētājus informē par produkta īpašo kvalitāti.

Savukārt patērētājam ir garantēta iespēja iegādāties kvalitatīvus produktus, kuru atbilstību pārtikas kvalitātes shēmu prasībām ir pārbaudījusi neatkarīga kontroles institūcija. Pārtikas kvalitātes shēmu ietvaros saražotie produkti ir raksturīgi ar konkrētām kvalitātes īpašībām, kas saistītas ar noteiktu izcelsmi un/vai ražošanas metodi. Patērētāju informēšanai par produkta īpašo kvalitāti izmanto atpazīstamus logotipus.

Lai veicinātu kvalitatīvu produktu ražošanu, pārstrādi un nodrošinātu produkta nonākšanu mazumtirdzniecībā, pārtikas kvalitātes shēmu dalībniekiem ir pieejams ES un valsts atbalsts.

✓Bioloģiskās lauksaimniecības shēma

Bioloģiskās lauksaimniecības shēmā visi pārtikas aprites posmi ir pakļauti kontrolei un uzraudzībai, ko veic

bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas, saražotais produkts ir marķēts ar Eiropas Savienības bioloģiskās lauksaimniecības logotipu un ir nonācis mazumtirdzniecībā vai realizēts tieši gala patērētājam.

Bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām atbilst pārtikas produkti, kas atbilstoši normatīvajiem aktiem par bioloģisko lauksaimniecību ražoti, pamatojoties uz dabiskajiem augu un dzīvnieku augšanas procesiem, neizmantojot ķīmiski ražotus minerālmēsļus un pesticīdus, pārstrādāti produkti sastāv tikai no bioloģiskas izcelsmes sastāvdaļām, kuru ražošanā aizliegts izmantot ģenētiski modificētos organismus (ĢMO), aromatizētājus un sintētiskās krāsvielas. Pārstrādātajiem tāpat kā bioloģiskajiem lauksaimniekiem, ir jāievēro noteiktas prasības, lai produktu marķēšanai drīkstētu izmantot Eiropas Savienības bioloģiskās lauksaimniecības logotipu:

Lai pieteiktos dalībai bioloģiskās lauksaimniecības shēmā, dalībniekiem ir jāiegūst bioloģiskās lauksaimniecības statuss – jāiepazīstas ar

normatīvajiem aktiem un prasībām bioloģiskās lauksaimniecības jomā, kā arī jāveic sava uzņēmuma sertifikācija bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijās:

- biedrības "Vides kvalitāte" sertifikācijas institūcijā "Vides kvalitāte" www.videskvalitate.lv;
- valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Sertifikācijas un testēšanas centrs" Bioloģiskās lauksaimniecības atbilstības novērtēšanas daļā www.stc.lv

☑ Nacionālā pārtikas kvalitātes shēma

Nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā visi pārtikas aprites posmi ir izsekojami, produkta pirmapstrādes un pārstrādes veicējs ir sertificēts atbilstoši nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām un galaprodukts ir nonācis mazumtirdzniecībā vai tiešai piegādei galapatērētājam. Nacionālās pārtikas kvalitātes prasībām atbilst pārtikas produkts, kas ražots atbilstoši normatīvajiem aktiem par pārtikas kvalitātes shēmām un tam ir:

- garantēta kvalitāte – produkta kvalitāte pārsniedz Eiropas Savienības tiesību aktos un Latvijas normatīvajos aktos noteiktās vispārīgās prasības dzīvnieku vai augu izcelsmes produktu aprītei un produkti nesatur ĢMO, nesastāv no tiem un nav ražoti no tiem, kā arī nesatur sintētiskās krāsvielas;
- izsekojama izcelsme – vismaz 75% no produkta ražošanā izmantotajām izejvielām ir iegūtas vienā Eiropas Savienības dalībvalstī vai reģionā, kas shēmas norādē minēta kā izcelsmes valsts vai reģions;
- kvalitātes kontrole – uzraudzību un kontroli visos pārtikas aprites posmos veic Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.

Uz 2011. gada 1. jūliju nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasības ir noteiktas šādām produktu grupām: pienam un piena produktiem, liellopu gaļai, cūkgaļai, kazu un aitu gaļai un tās produktiem; medum un biškopības produktiem; graudaugiem un to produktiem, eļļas augiem un to produktiem (tai skaitā arī audzēšanas prasības); dārzeņiem, kartupeļiem un to produktiem; augļiem, ogām un to produktiem, saliktiem produktiem un uztura bagātinātājiem, olām, putnu gaļai un tās produktiem.

Nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktus marķē ar atpazīstamu logotipu, kuru patērētāji pazīst kā *Zaļo karoti*:

Lai pieteiktos dalībai Nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā, personai, kura vēlas ražot tās prasībām atbilstošu produktu, ir jāiepazīstas ar normatīvajiem aktiem par pārtikas kvalitātes shēmām un jāpiesakās sertifikācijai (jāiesniedz iesniegums un izejvielu piegādātāju saraksts)

kontroles institūcijā – Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta Nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktu sertifikācijas daļā.

☑ Aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un Aizsargātas cilmes vietas nosaukumu shēma

Ģeogrāfiskās izcelsmes shēmā visi pārtikas aprites posmi ir izsekojami un iegūtais produkts atbilst normatīviem aktiem par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un produkta kvalitāte, reputācija vai citas īpašības ir saistītas ar attiecīgo ģeogrāfisko izcelsmi un tas ir iekļauts vienā no Eiropas Savienības reģistriem.

Eiropas Savienībā pastāv trīs reģistri – vīniem, stipriem alkoholiskiem dzērieniem un lauksaimniecības un pārtikas produktiem.

Gan aizsargāts cilmes vietas nosaukumu (ACVN), gan Aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (AĢIN) shēmas produktus raksturo saikne ar to ražošanas ģeogrāfisko apgabalu, ko raksturo noteikti vides apstākļi un ražotāju prasmes.

Lai pārtikas produktam varētu piešķirt Aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, tam jābūt:

- raksturīgam tikai šim noteiktajam ģeogrāfiskajam apgabalam (jāpierāda produkta īpašību saikne ar konkrēto ģeogrāfisko apgabalu);
- vismaz vienam no produkta gatavošanas posmiem (ražošanai, pārstrādei vai sagatavošanai)

Piemēram, ja kāds ražotājs vēlētos kā īpašo ģeogrāfiskās izcelsmes norādes produktu ražot, piemēram, *Latgales medu*, viņam būtu jāpierāda, ka citā vietā pasaulē šādu produkciju neražo un, ja ražo, tā kvalitāte, reputācija vai citas īpašības ir saistītas tieši ar ģeogrāfisko izcelsmi – Latgali. Turklāt vienam no produkta ražošanas, pārstrādes vai sagatavošanas procesiem (piemēram, medus ievākšanai) ir jānoris tikai un vienīgi Latgalē.

jānotiek ierobežotā ģeogrāfiskajā apgabalā. Lai pārtikas produktam varētu piešķirt Aizsargātas cilmes vietas nosaukuma norādi:

- visam procesam (no izejvielas ieguves līdz iesaiņotam galaproduktam) jānotiek tikai un vienīgi šajā konkrētajā apgabalā;

- produktam jāpiemīt kvalitātei vai īpašībām, ko rada galvenokārt vai vienīgi ģeogrāfiskā vide ar tai raksturīgajiem dabas un cilvēciskajiem faktoriem.

Visi produkta ražošanas posmi – izejvielu ražošana, apstrāde un pārstrāde, kā arī galaprodukta fasēšana notiek vienā apgabala.

Lai kļūtu par Aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes vai Aizsargātas cilmes vietas nosaukuma shēmas dalībnieku, ir jāiepazīstas ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un ražotāju grupai Pārtikas un Veterinārajā dienestā jāiesniedz pieteikums.

☑ Garantēto tradicionālo īpatnību shēma (GTĪ)

Garantēto tradicionālo īpatnību shēma ir pārtikas kvalitātes shēma, kuras ietvaros saražotais produkts savu specifisko iezīmju dēļ ir atzīts un reģistrēts Eiropas Savienībā.

GTĪ shēmas mērķis ir identificēt un aizsargāt tradicionālo produktu nosaukumus un aizsargāt tos pret viltojumiem.

GTĪ shēmas produkts atbilst šādiem kritērijiem:

- tas tradicionāli tiek lietots attiecīgajā teritorijā;
- vismaz 25 gadu garumā ir pieejams apliecinājums par šī produkta receptes nodošanu no vienas paaudzes nākamajai.

Tradicionālo zīmi var izmantot vispārzināmiem, tradicionāliem produktiem.

Piemēram, *Īsto Latvijas rupjmaizi* reģistrējot kā GTĪ produktu, būtu jāpierāda tā tradīcijas Latvijā vismaz 25 gadu garumā, tā specifiskās īpašības, kā arī ir jānorāda ražotāju grupa, kas gatavo šo produktu, un receptūra.

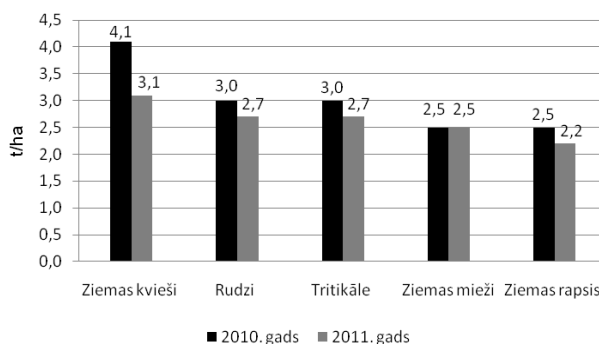
Lai kļūtu par Garantēto tradicionālo īpatnību shēmas dalībnieku, ir jāiepazīstas ar normatīvajiem aktiem par garantētām tradicionālām īpatnībām un ražotāju grupai Pārtikas un Veterinārajā dienestā jāiesniedz pieteikums. **LL**

ZM informācija

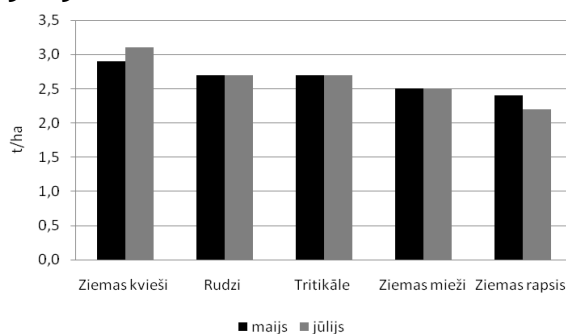
AUGKOPIĀ

Laukaugu ražas prognozēšanas rezultāti jūlijā

Jūlijā tika veikta otrā (pirmā notika maijā) ražas prognozēšana ziemāju labībām – ziemas kviešiem, miežiem, rudziem, tritikālei, kā arī ziemas rapsim. Salīdzinot ziemāju ražas prognozes maijā un jūlijā redzams, ka šobrīd zemāka raža tiek prognozēta ziemas rapsim, jo spēcīgās lietusskāzes mēneša pirmajā un otrajā dekādē, kad rapsis atradās gatavošanās beigu fāzē, veicināja rapša sējumu sagulšanos un augšējo pāksteņu atvēršanos, radot ražas zudumus. Savukārt kviešiem šie nokrišņi veicināja graudu attīstību vārpā, kas labvēlīgi ietekmē 1000 graudu masu, līdz ar to palielinot prognozētās ražas lielumu.

Ziemāju ražas prognozes salīdzinājums 2010. un 2011. gadā

Ziemāju ražas prognozes salīdzinājums maijā un jūlijā

Salīdzinot šī gada jūlija ražas prognozes ar 2010. gada prognozētājām ražām jūlijā, redzams, ka šogad tiek prognozētas zemākas ražas. Vislielākās atšķirības ir ziemas kviešiem – samazinājums par 15%, rudziem un tritikālei šogad raža tiek prognozēta par 10%, bet ziemas rapsim – par 12% zemāka. Šis samazinājums izskaidrojams ar ne pārāk labvēlīgiem laika apstākļiem labību ziemošanas periodā. **LL**

Sagatavots LLKC Augkopības nodaļā

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

Iepriekšējās „Lauku Lapās” (Nr. 75 un Nr. 76) publicējam Zemkopības ministrijas sagatavotās informatīvās lapas par savstarpējo atbilstību. Šoreiz par sabiedrības un dzīvnieku veselību.

III. SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIEKU VESELĪBA

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA – obligātā pārvaldības prasība ZM informācija

Par visām prasībām papildu informāciju var iegūt SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” sagatavotajā rokasgrāmatā „Savstarpējās atbilstības pārvaldības prasības Latvijā” (pieejama tīmekļa vietnē www.llkc.lv).

10. HORMONĀLĀS, TIREOSTATISKAS IEDARBĪBAS VIELU UN BETA –AGONISTU LIETOŠANA

Prasības mērķis: novērst zāļu lietošanu lauksaimniecības dzīvniekiem augšanas stimulēšanas nolūkā; patērētājiem nodrošināt atbilstošu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu kvalitāti.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem un iegūst dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktus.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekam un turētājam

1. Jāveic lauksaimniecības dzīvniekiem lietoto zāļu uzskaiti (vismaz informācija par dzīvnieku, kam lietotas zāles, lietoto zāļu nosaukums un daudzums, kā arī zāļu izdalīšanās periods no dzīvnieka organisma), ko glabā vismaz 5 gadus;

2. Aizliegts:

- lietot lauksaimniecības dzīvniekiem neatļautās zāles (zāles, kas satur tireostatiskās vielas, stilbēnus un to sāļus un esterus, stilbēnu atvasinājumus, estradiolu 17 β un tā esterveidīgos atvasinājumus);
- lietot lauksaimniecības dzīvniekiem zāles, kas satur beta-agonistus vai hormonālas vielas (testosteronu, progesteronu un tā atvasinājumus, aliltrebolonu, vielas ar estrogēnu (izņemot estradiolu 17 β un tā esterveidīgos atvasinājumus), androgēnu vai gestagēnu iedarbību);

Šī prasība neattiecas uz gadījumiem, ja attiecīgās zāles lieto saskaņā ar praktizējoša veterinārārsta norādījumiem lauksaimniecības dzīvnieku auglības problēmu

ārstēšanai, meklēšanās stimulācijai, donoru un recipientu sagatavošanai embriju implantēšanai, govīm – tokolīzes stimulēšanai atnešanās laikā, zirgiem – respiratoru problēmu, navikulārā sindroma un laminīta ārstēšanai, tokolīzes stimulēšanai.

- pārvietot (piemēram, uz citu novietni) lauksaimniecības dzīvniekus un izmantot šo dzīvnieku produktus cilvēku uzturā, ja dzīvniekiem saskaņā ar praktizējoša veterinārārsta norādījumiem lieto beta-agonistus vai hormonālas vielas saturošas zāles;
 - turēt un glabāt beta-agonistus saturošas zāles, ko var lietot tokolīzes stimulēšanai.
3. Atļauts:
- pārvietot vai kaut lauksaimniecības dzīvniekus, kuriem lietotas beta-agonistus vai hormonālas vielas saturošas zāles, pārstrādāt un izplatīt patēriņam cilvēku uzturā to produktus, ja dzīvniekiem zāles ir lietotas saskaņā ar praktizējoša veterinārārsta norādījumiem atbilstoši zāļu lietošanas prasībām un ir beidzies zāļu izdalīšanās periods no dzīvnieka organisma;
 - pārvietot augstvērtīgus zirgus, īpaši sporta zirgus, sacīkšu zirgus, cirka zirgus un vaislai vai izstādēm paredzētus zirgus, kuriem lietotas aliltrebolonu vai beta-agonistus saturošas zāles un nav beidzies šo zāļu izdalīšanās periods no dzīvnieka organisma, ja ir ievēroti zāļu lietošanas nosacījumi un ārstēšanas veids un datums ir ierakstīts zirga sertifikātā vai pasē atbilstoši normatīvajiem aktiem par zirgu identifikāciju.

Normatīvie akti

- MK 2009. gada 28. jūlija noteikumu Nr. 831 „Noteikumi par ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem un prasības dzīvnieku un to izcelsmes produktu aprītei, ja dzīvniekiem lietotas zāles” 2., 4., 6., 7., 8., 9., 14., 15., 17., 18., 19., 20. punkts.

III. SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIĒKU VESELĪBA
SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA – obligātā pārvaldības prasība
ZM informācija

11. DROŠĀ PĀRTIKA

11.1. PĀRTIKAS HIGIĒNAS NOTEIKUMI

Prasības mērķis: nodrošināt pārtikas nekaitīgumu un patērētāju veselību.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz lauksaimniekiem – pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro lauksaimniekam

1. Pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas audzē vai medī dzīvniekus pārtikas ieguvei (t.sk. dzīvnieku kaušanai) un ražo dzīvnieku izcelsmes produktus (pienu, olas, medu, medījumu gaļu, u.c.):

1) jāuzglabā un jārikojas ar atkritumiem un bīstamām vielām tā, lai nepieļautu primāro produktu piesārņojumu;

☞ *Par bīstamām vielām tiek uzskatītas visas vielas, kuras var radīt fizikālu, ķīmisku vai mikrobioloģisku piesārņojumu.*

2) jāveic piesardzības pasākumi, lai novērstu ar pārtiku pārnēsājamu lipīgu slimību izplatīšanu cilvēkiem;

3) jāziņo praktizējošam veterinārārstam vai Pārtikas un veterinārajam dienestam par aizdomām uz slimšanu ar dzīvnieku infekcijas slimībām;

4) pareizi jālieto barības piedevas un veterinārās zāles;

5) īpaši jāglabā dokumenti par:

- dzīvniekiem izbarotās barības veidu un izcelsmi;
- zālēm vai veterinārajām zālēm, kas ievadītas dzīvniekiem, to ievadīšanas datumiem un ievadīto zāļu un veterināro zāļu izdalīšanās periodiem;
- visu veikto analīžu rezultātiem no dzīvnieku vai citiem cilvēka veselībai nozīmīgiem paraugiem, kas ņemti diagnostikas nolūkiem;
- attiecīgiem ziņojumiem par pārbaudēm, kas veiktas dzīvniekiem vai dzīvnieku izcelsmes produktiem (testēšanas pārskati, pārbažu protokoli, u.c.).

2. Pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas ražo vai novāc primāros augu izcelsmes produktus:

1) jāuzglabā un jārikojas ar atkritumiem un bīstamām vielām tā, lai nepieļautu produktu piesārņojumu;

2) pareizi jālieto augu aizsardzības līdzekļi un biocīdi;

3) īpaši jāglabā dokumenti par visu veikto analīžu rezultātiem no augu vai citiem cilvēka veselībai nozīmīgiem paraugiem.

3. Pārtikas un veterinārā dienesta oficiālās kontroles laikā konstatētās problēmas ir jānovērš iespējami ātri.

Normatīvie akti

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu I pielikuma A daļas II nodaļas 4. punkta g, f, un j apakšpunkts, I pielikuma A daļas II nodaļas 5. punkta f un h apakšpunkts un 6. punkts, I pielikuma A daļas III nodaļas 8. punkta a, b, d un e apakšpunkts un 9. punkta a un c apakšpunkts

11.2. PRASĪBAS SVAIGPIENA IEGUVEI UN PIRMAPSTRĀDEI

Prasības mērķis: nodrošināt piena ražošanas, glabāšanas un lietošanas nosacījumu izpildi.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz lauksaimniekiem – pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem un kuri ražo pienu.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro lauksaimniekam

1. Svaigpienam jābūt iegūtam no veselīgiem dzīvniekiem, kuriem nav tesmeņa savainojumu vai pamanāms tesmeņa iekaisums, kas neslimo ar enterītu, caureju vai drudzi, kā arī dzimumorgānu sistēmas infekcijām ar izdalījumiem.
2. Ja dzīvnieki ir ārstēti, tad svaigpienu var lietot cilvēku pārtikā pēc noteiktā veterināro zāļu izdalīšanās perioda.
3. Dzīvnieki, no kuriem iegūst svaigpienu, ir jāpārbauda uz brucelozi un tuberkulozi saskaņā ar Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plānu.
4. Slaukšanas iekārtas un telpas, kur glabā vai dzeš svaigpienu, jāizvieto un jābūvē tā, lai ierobežotu svaigpiena inficēšanās risku.
5. Svaigpiena glabāšanas telpas jāšargā no kaitēkļiem, tām jābūt atbilstoši nodalītām no telpām, kur atrodas dzīvnieki.
6. Lai nodrošinātu svaigpiena atdzesēšanu, ir jābūt piemērotām atdzesēšanas iekārtām.
7. Aprikojums, kas paredzēts svaigpiena slaukšanai, savākšanai un transportēšanai (instrumenti, iekārtas,

trauki un tvertnes u.c.), ir jāmazgā pēc katras lietošanas un vajadzības gadījumā jādezinficē. Aprikojuma virsmām jābūt viegli tīrāmām un attiecīgos gadījumos viegli dezinficējamām, tāpēc to gatavošanā jāizmanto gludi, viegli mazgājami un netoksiski materiāli.

8. Slaukšana jāveic higiēniski, īpaši nodrošinot:

- lai pupi, tesmenis un tā tuvumā esošās dzīvnieka ķermeņa daļas pirms slaukšanas sākuma būtu tīri;
- lai būtu identificēti dzīvnieki, kurus ārstē ar zālēm vai veterinārajām zālēm un kuri var pārnest atliekvielas svaigpienā, un lai svaigpienu, kas iegūts no šādiem dzīvniekiem pirms aizlieguma perioda beigām, neizmanto cilvēku pārtikā.

9. Tūlīt pēc slaukšanas svaigpiens jānovieto tīrā vietā, kas veidota un iekārtota tā, lai novērstu piesārņošanu.

10. Svaigpiens 2 stundu laikā jāatdzesē līdz ne vairāk kā 8 °C, ja to savāc katru dienu, vai ne vairāk kā līdz 6 °C, ja to nesavāc katru dienu.

11. Svaigpienu drīkst neatdzesēt, ja tas atbilst visiem piena nekaitīguma kritērijiem un :

- to pārstrādā 2 stundu laikā pēc slaukšanas vai
- dažu piena produktu ražošanai tehnoloģisku iemeslu dēļ vajag augstāku temperatūru, ja šāda ražošana ir saskaņota ar Pārtikas un veterināro dienestu.

Normatīvie akti

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I daļas 1. punkta b, c, d un e apakšpunkts, 2. punkta a, b un c apakšpunkts, 3. punkta a, b un c apakšpunkts, 4. un 5. punkts, III pielikuma IX sadaļas II nodaļas A sadaļa, III pielikuma IX sadaļas II nodaļas B sadaļas 1. punkta a un d apakšpunkts, 2. un 4. punkts

11.3. PRASĪBAS OLU APRĪTEI

Prasības mērķis: nodrošināt pārtikas drošību un patērētāju veselību.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz lauksaimniekiem – pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem un kuri realizē olas.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro lauksaimniekam

Ražotājam olas jāglabā tīrās, sausās telpās, bez svešas smaržas; tām jābūt efektīvi aizsargātām pret triecieniem un tiešiem saules stariem.

Normatīvie akti

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, III pielikuma X sadaļas I nodaļas 1. punkts

11.4. LAUKSAIMNIECĪBAS DZĪVNIIEKU BARĪBAS NEKAITĪGUMA UN HIGIĒNAS PRASĪBAS

Prasības mērķis: nodrošināt drošu un kvalitatīvu dzīvnieku barības ražošanu, uzglabāšanu un lietošanu dzīvnieku barības primārajam ražotājam.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem un kuri ražo primāros dzīvnieku barības produktus.

Visi, kas iesaistīti dzīvnieku barības aprites posmos, ir reģistrēti Lauksaimniecības datu centrā. Dzīvnieku novietne, kas ir iekļauta Lauksaimniecības datu centra dzīvnieku novietņu reģistrā, ir uzskatāma par reģistrētu dzīvnieku barības primārajā ražošanā iesaistītu uzņēmumu.

Barības primārā ražošana ir lauksaimniecības produktu ražošana – audzēšana, novākšana, mājdzīvnieku slaukšana, audzēšana (pirms nokaušanas), zvejas darbība – kā rezultātā iegūst produktus, kuri pēc to novākšanas, iegūšanas vai noķeršanas netiek īpaši apstrādāti, izņemot vienkāršu fizisku apstrādi (Regulas Nr. 183/2005 3(f). pants).

Pārvaldības prasības, kas jāievēro dzīvnieku barības primāram ražotājam

1. Barība jāglabā atsevišķi no ķīmikālijām un citām dzīvnieku ēdināšanā aizliegtām vielām.
2. Ārstniecisko barību no parastās barības jāglabā atsevišķi īpaši šim nolūkam paredzētā telpā vai norobežotā telpas daļā, vai šādu produktu glabāšanai paredzētos konteineros.
3. Parastā barība un ārstnieciskā barība dzīvniekiem jāizdala tā, lai izvairītos no parastās barības sajaukšanās ar ārstniecisko barību.

4. Jāuzglabā un jāapietas ar atkritumiem un bīstamām vielām atbilstoši drošības pasākumiem, lai novērstu, ka barībā nokļūst atkritumi un bīstamās vielas.

☞ *Par bīstamām vielām tiek uzskatītas visas vielas, kuras var radīt fizikālu, ķīmisku vai mikrobioloģisku piesārņojumu.*

5. Ja barības laboratoriskajos izmeklējumos konstatētas neatbilstības normatīvajos aktos noteiktajām normām, par paškontroles rezultātiem jāinformē Pārtikas un veterinārais dienests un jāveic nepieciešamie pasākumi, piemēram, jāpārtrauc barības izēdināšana.

6. Jāreģistrē augu aizsardzības līdzekļu un biocīdu lietošana.

7. Lai nodrošinātu barības izsekojamību, jāreģistrē dati par:

- iegādātās barības (vaļēja veida vai iepakotiem) izcelsmi un daudzumu (*datums, nosaukums, partijas numurs, izcelsme, daudzums*); un

- pārdotās barības daudzumu un saņēmēju.

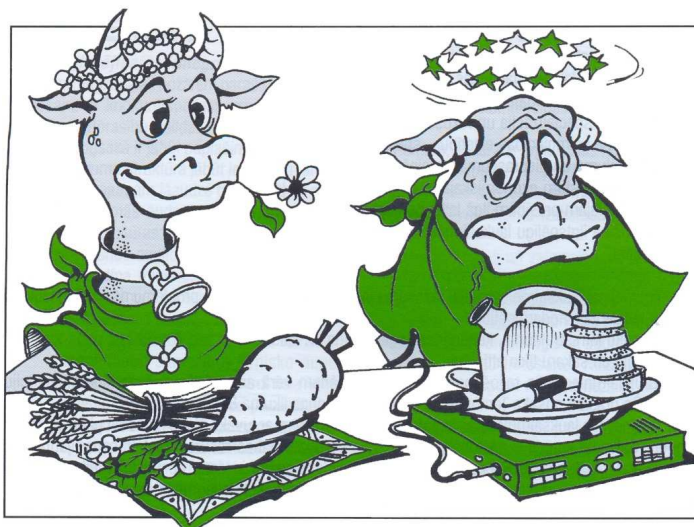
8. Barību drīkst iepirkt vienīgi no reģistrētiem un/vai atzītiem uzņēmumiem.

☞ *Prasības neattiecas uz tādu lauksaimniecības dzīvnieku*

- ēdināšanu, kas netiek turēti pārtikas ražošanai vai
- kuras tur patēriņam saimniecības vajadzībām

Normatīvie akti

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 183/2005 (2005. gada 12. janvāris), ar ko paredz barības higiēnas prasības 5. panta 1., 5., 6. punkts, I pielikuma A daļas I un II sadaļa un III pielikums

III. SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIĒKU VESELĪBA
SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA – obligātā pārvaldības prasība
ZM informācija

12. IEROBEŽOJUMI LAUKSAIMNIECĪBAS DZĪVNIĒKU BAROŠANĀ UN TSE PROFILAKSE, KONTROLE UN APKAROŠANA

12.1. IEROBEŽOJUMI LAUKSAIMNIECĪBAS DZĪVNIĒKU BAROŠANĀ

Prasības mērķis: nodrošināt barības izēdināšanas ierobežojumu ievērošanu un novērstu jebkādu kaitīgu ietekmi uz dzīvnieku un cilvēku veselību.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem.

Lauksaimniecības dzīvnieks – dzīvnieks, kuru audzē un tur dzīvnieku izcelsmes produktu (gaļas, piena un olu, vilnas, kažokādu, spalvu, ādu vai jebkādu citu dzīvnieku izcelsmes produktu) iegūšanai vai citos lauksaimnieciskos nolūkos, tai skaitā ierobežotā platībā turēts savvaļas sugas dzīvnieks

Pārvaldības prasības, kas jāievēro dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem:

1. Barības aprītē drīkst iesaistīties Pārtikas un veterinārā jādā dienestā reģistrēts vai atzīts uzņēmums.
2. Atgremotājus ir **aizliegts barot** ar dzīvnieku izcelsmes olbaltumvielām un barību, kuras sastāvā ir šīs olbaltumvielas.
3. Lauksaimniecības dzīvnieku (izņemot kažokzvērus) ir **aizliegts barot ar:**
 - pārstrādātām dzīvnieku olbaltumvielām;
 - atgremotāju izcelsmes želatīnu;
 - asins produktiem;
 - hidrolizētiem proteīniem;
 - dzīvnieku izcelsmes dikalcija fosfātu un trikalcija fosfātu ("dikalcija fosfāts un trikalcija fosfāts");
 - barību, kuras sastāvā ir no a) līdz e) apakšpunktā minētās olbaltumvielas.

4. Lauksaimniecības dzīvnieku ir **atļauts barot ar** šādu olbaltumvielas saturošu barību:

- pienu, piena produktiem un jaunpienu;
- olām un olu produktiem;
- želatīnu, kas iegūts no dzīvniekiem, kuri nav atgremotāji;
- hidrolizētu proteīnu, kas iegūts no tādu dzīvnieku ķermeņa daļām, kuri nav atgremotāji, un no atgremotāju ādām.

5. Lauksaimniecības dzīvnieku, kas nav atgremotāji (cūkas, putni, kažokzvēri u.c.), barošanā drīkst izmantot zivju miltus un barību, kas satur zivju miltus, ievērojot normatīvos aktos paredzētos nosacījumus.

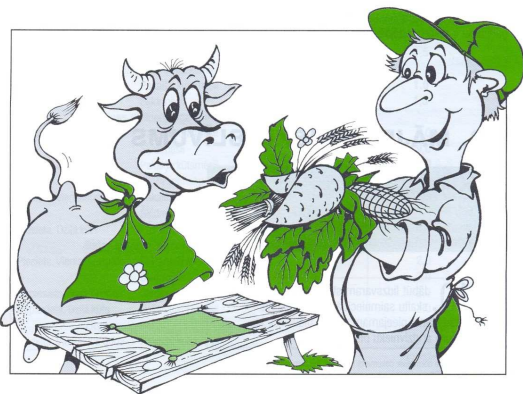
6. Saimniecības, kurās tur atgremotājus, drīkst citu sugu dzīvniekiem izēdināt un glabāt zivju miltus, dikalcija fosfātu un asins produktus saturošu barību.

7. Pilnvērtīgas barības ražošanā jāievēro šādi nosacījumi:

- barība, kas pagatavota ar zivju miltiem, satur mazāk nekā 50% kopproteīna;
- barība, kuras ražošanā izmantots dikalcija fosfāts vai trikalcija fosfāts, satur mazāk nekā 10% kopējā fosfora;
- barība, kuras ražošanā izmantoti asins produkti vai asins milti, satur mazāk nekā 50% kopējās olbaltumvielas.

8. Neiesaiņota un iesaiņota atgremotājiem paredzēta barība ir jāglabā, jāpārvadā un jāiesaiņo telpās, kas ir fiziski nodalītas no telpām, kurās atrodas cita barība.

9. Vismaz piecus gadus ir jāglabā dokumentācija, kurā sīki atspoguļoti barības izejvielu iepirkumu, izlietojumu un pārdošanas apjomi.

12.2. TRANSMISĪVO SŪKLVEIDA ENCEFALOPĀTIJU (TSE) PROFILAKSE, KONTROLE UN APKAROŠANA

Prasības mērķis: nodrošināt atbilstošu kontroli dzīvnieku slimību gadījumos, kad tiek radīts risks sabiedrības un dzīvnieku veselībai.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem.

Transmisīvo sūkļveida encefalopātija (TSE) ir vairāku slimību grupa, kurā ietilpst:

1. govju sūkļveida encefalopātija liellopiem;
2. skrepi aitām un kazām;
3. hroniskā novājēšanas slimība briežu dzimtas dzīvniekiem – savvaļas un saimniecībā audzētiem staltbriežiem (*Cervus elaphus*), savvaļas baltastes briežiem (*Odocoileus virginianus*);
4. ūdeļu transmisīvā encefalopātija kažokzvēriem – lapšām (*Vulpes vulpes* un *Alopex lagopus*), Amerikas ūdelēm (*Mustela vison*) un jenotsuņiem (*Nycteroites procynoides*).

Govju sūkļveida encefalopātija – neārstējama hroniska centrālās nervu sistēmas (CNS) slimība liellopiem, kuriem novēro lēnu, ilgstošu un progresējošu organisma vispārējā stāvokļa pasliktināšanos ar neatgriezeniskiem CNS darbības traucējumiem, kā rezultātā iestājas nāve.

Skrepi – neārstējama, hroniska CNS slimība pieaugušajām aitām un kazām, kurām novēro niezi, kustības traucējumus un novājēšanu.

Hroniskā novājēšanas slimība – hroniska CNS slimība briežu dzimtas dzīvniekiem, kuriem novēro sugai neraksturīgas pārmaiņas uzvedībā, kustības traucējumus un organisma vispārējā stāvokļa pasliktināšanos.

Ūdeļu transmisīvā encefalopātija – hroniska slimība kažokzvēriem, kuriem novēro nervu darbības traucējumus, novājēšanu un neizbēgamu dzīvnieku nobeigšanos.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro dzīvnieku īpašniekam vai turētājam

1. Aizdomu gadījumā par dzīvnieka saslimšanu ar Transmisīvo sūkļveida encefalopātiju (TSE) vai par tā nobeigšanās gadījumā nekavējoties jāziņo praktizējošam veterinārārstam vai Pārtikas un veterinārajam dienestam.
2. Aizdomu gadījumā par dzīvnieka saslimšanu ar TSE ir jāievēro šādi noteikumi:
 - ikvienu dzīvnieku, par kuru ir radušās aizdomas, ka tas ir inficējies ar TSE, ir aizliegts pārvietot (izņemot, ja to ir atļāvis Pārtikas un veterinārā dienesta inspektors);
 - jāizpilda un jāievēro visi Pārtikas un veterinārā dienesta inspektoru norādījumi.

3. TSE apstiprināšanas gadījumā:

- aizliegts pārvietot dzīvniekus un no tiem iegūtus produktus (izņemot, ja to ir atļāvis Pārtikas un veterinārā dienesta inspektors);
- jāizpilda un jāievēro visi Pārtikas un veterinārā dienesta inspektoru norādījumi.

4. Tirdzniecība starp Eiropas Savienības dalībvalstīm, eksports un imports

4.1. Vispārīgās prasības:

a) uz citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (turpmāk – dalībvalstis) drīkst izvest dzīvniekus, to spermu, olšūnas un embrijus, kuri atbilst Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

b) uz valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis (turpmāk – trešās valstis), drīkst izvest dzīvniekus, to spermu, olšūnas un embrijus, kuri atbilst minēto trešo valstu izvirzītajām prasībām;

c) izvest dzīvniekus, dzīvnieku spermu, olšūnas un embrijus uz citām dalībvalstīm un trešajām valstīm, tiem ir jābūt Pārtikas un veterinārā dienesta inspektora izsniegtam veterinārajam (veselības) sertifikātam. Veterinārais (veselības) sertifikāts apliecina dzīvnieku, dzīvnieku spermas, olšūnu un embriju atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

d) Latvijā no citām dalībvalstīm/ trešajām valstīm drīkst ievest dzīvniekus, dzīvnieku spermu, olšūnas un embrijus, ja tiem ir minētās valsts kompetentās veterinārās iestādes izsniegts veterinārais (veselības) sertifikāts, kas apliecina to atbilstību Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteiktajām prasībām dzīvnieku, dzīvnieku spermas, olšūnu un embriju tirdzniecībai starp dalībvalstīm/ ievēšanai no trešajām valstīm.

4.2. Prasības, kādas jāievēro attiecībā uz TSE:

- a) uz citām dalībvalstīm un trešajām valstīm drīkst izvest vaislai paredzētas aitas, kuras pieder ARR/ARR prionu proteīnu genotipam (piederību ARR/ARR prionu proteīnu genotipam nosaka laboratoriski, un tas nozīmē, ka aitas ir neuzņēmīgas jeb rezistentas pret skrepi slimību), kā arī vaislai paredzētas aitas un kazas, kuras kopš dzimšanas vai vismaz pēdējos 3 gadus ir turētas novietnē, kura pēdējos 3 gadus atbilst šādām prasībām:
- tā ir Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībā;
 - tajā turētie dzīvnieki ir identificēti un apzīmēti;

- tajā nav konstatēta dzīvnieku saslimšana ar skrepi slimību;
 - tajā nobeigušies vai nokautie dzīvnieki (izņemot dzīvniekus, kuri nokauti infekcijas slimības apkarošanas programmas ietvaros vai patēriņam cilvēka uzturā), kuri vecāki par 18 mēnešiem, ir izmeklēti, lai noteiktu skrepi slimības klātbūtni;
 - tajā ir ievestas vienīgi aitas un kazas no novietnēm, kuras atbilst šajā punktā noteiktajām prasībām. Šī prasība neattiecas uz aitām, kuras pieder ARR/ARR prionu proteīnu genotipam;
- b) uz citām dalībvalstīm un trešajām valstīm drīkst izvest no aitām un kazām iegūtu spermā un embrijus, ja minētās aitas un kazas atbilst augstāk uzskaitītajām prasībām;
- c) ja vaislai paredzētas aitas un kazas izved uz dalībvalsti, kurā ieviesta skrepi slimības uzraudzības programma vai kura ir brīva no skrepi slimības,

tām jāatbilst papildu prasībām, kādas noteiktas Eiropas Savienības normatīvajos aktos minēto dzīvnieku ievēšanai šajā dalībvalstī;

- d) ja govīm, aitām vai kazām ir apstiprināta saslimšana ar TSE, uz citām dalībvalstīm un trešajām valstīm ir aizliegts izvest to pēcnācējus, kuri ir dzimuši pēdējo divu gadu laikā vai ir dzimuši pēc pirmo TSE klinisko pazīmju parādīšanās.

☝ Detalizētas prasības dzīvnieku, dzīvnieku spermā, olšūnu un embriju izvešanai uz citām dalībvalstīm un trešajām valstīm, kā arī prasības dzīvnieku spermā, olšūnu un embriju ievēšanai Latvijā, dzīvnieku īpašnieki un turētāji var uzzināt Pārtikas un veterinārajā dienestā.

Normatīvie akti

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001 (2001. gada 22. maijs), ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai, 7. 11., 12., 13. un 15. pants
- Veterinārmedicīnas likuma 59. pants

III. SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIĒKU VESELĪBA

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA – obligātā pārvaldības prasība
ZM informācija

13. MUTES UN NAGU SĒRGAS KONTROLE

Prasības mērķis: nodrošināt atbilstošu kontroli dzīvnieku slimību gadījumos, kad tiek radīts risks sabiedrības un dzīvnieku veselībai.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem.

Pārvaldības prasība, kas jāievēro dzīvnieku turētājam un īpašniekam

Nekavējoties jāziņo praktizējošam veterinārārstam vai Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar mutes un nagu sērgu.

Mutes un nagu sērgas raksturīgākās kliniskās pazīmes:

- traucēta barības košļāšana un norīšana, stipri izteikta siekalošanās „siekalu bārda”;
- govīm, aitām un kazām lūpu iekšpusē un uz mēles, vaigu gļotādā, starp nagiem un uz kronīša, uz tesmeņa ādas veidojas sākumā ar caurspīdīgu, vēlāk – ar duļķainu šķidrumu pildīti pūslīši. Pēc pūslīšu saplīšanas gļotādā izveidojas erozijas;
- cūkām bojājumi lokalizējas uz šņukura un kājām kronīša apvidū (veidojas balta apmale) un nagu starpā.

Latvijā saslimšana ar mutes un nagu sērgu ir iespējama tādiem dzīvniekiem kā govīm, cūkām, aitām, kazām, briežiem un stirnām.

Normatīvie akti

- MK 2005. gada 2. augusta noteikumu Nr. 582 „Mutes un nagu sērgas likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” 28. punkts

III. SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIĒKU VESELĪBA
SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA – obligātā pārvaldības prasība
ZM informācija

14. NOTEIKTU DZĪVNIĒKU SLIMĪBU KONTROLE UN ĪPAŠI PASĀKUMI SAISTĪBĀ AR CŪKU VEZIKULĀRO EKSANTĒMU

Prasības mērķis: nodrošināt atbilstošu kontroli cūku slimību gadījumos, kad tiek radīts risks sabiedrības un dzīvnieka veselībai.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro

1. **Dzīvnieku īpašniekam un turētājam** nekavējoties jāziņo praktizējošam veterinārārstam vai Pārtikas un veterinārajam dienestam:

- ja ir aizdomas par tādu slimību kā vezikulārais stomatīts, govju mēris, mazo atgremotāju mēris, nodulārais dermatīts, rifta ielejas drudzis, aitu un kazu bakas, cūku vezikulārā eksantēma, briežu epizootiskā hemorāģiskā slimība uzliesmojumu;
- par iespējami slimiem dzīvniekiem, ja ir aizdomas par saslimšanu ar vezikulāro stomatītu, govju mēri, mazo atgremotāju mēri, nodulāro dermatītu, rifta ielejas drudzi, aitu un kazu bakām, cūku vezikulāro eksantēmu, briežu epizootisko hemorāģisko slimību;
- par patologanatomiskās sekcijas rezultātiem, kas netieši norāda uz saslimšanu ar kādu no iepriekš minētajām slimībām.

2. **Cūku īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku vezikulāro eksantēmu. Cūku vezikulārās eksantēmas raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- vezikulu veidošanās uz lūpām, ņņukura, kājām kronīša apmalē un nagu starpā;
- nervu darbības traucējumi – konvulsijas (reti);
- slimības klīniskās pazīmes ir līdzīgas mutes un nagu sērgas un vezikulārā stomatīta klīniskajām pazīmēm.

3. **Cūku, zirgu, aitu, kazu, govju īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar vezikulāro stomatītu.

Vezikulārā stomatīta raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- vezikulu veidošanās mutes gļotādā, uz lūpām, tesmeņa, kāju distālo daļu ādā;
- klibums, sliekalošanās, sliktas barības uzņemšana;
- slimības pazīmes līdzīgas mutes un nagu sērgas klīniskajām pazīmēm.

4. **Govju, aitu, kazu, īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar govju mēri vai mazo atgremotāju mēri.

Govju mēra un mazo atgremotāju mēra raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- ar govju mēri saslimušajiem dzīvniekiem (govīm, retāk – aitām, kazām, cūkām, bifeļiem) novēro iztecējumus no deguna un acīm, nekrotiskus bojājumus smaganās, aukslējās, vaigu un mēles gļotādā. Pēc dažām dienām parādās ūdeņaina caureja, kolikas.
- ar mazo atgremotāju mēri slimajām aitām un kazām novēro līdzīgas pazīmes kā ar govju mēri slimajiem dzīvniekiem.

5. **Govju īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar nodulāro dermatītu.

Nodulārā dermatīta raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- drudzis, siekalošanās, iztecējumi no deguna un acīm. Kakla, muguras, kāju, starpenes, tesmeņa, sēklinieku, galvas ādā parādās blīvi, ieapaļi mezgliņi, 0,5 cm diametrā. Mezgliņu ārējā, malā novēro apsārtumu;
- mezgliņi var saglabāties mēnešiem ilgi. Vairumā gadījumu tie nekrotizējas un sekvestrējas. Jau agri novēro to norobežošanos no veselās ādas. Skartā āda kļūst sausa un cieta, bojājums ieslēgts granulācijas audu gredzenā. Ar laiku ādā veidojas nekrotisku audu korķi, kuriem izkrītot, paliek dziļa krāterveida rēta.

6. **Govju, aitu, kazu īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar Rifta ielejas drudzi. Ar to slimo galvenokārt aitas un kazas, retāk – govīs.

Rifta ielejas drudža raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- drudzis, acu un tiklenes iekaisums, smadzeņu iekaisums un tūska;
- smaga asiņošana (hemorāģija);
- grūšņiem dzīvniekiem aborti.

7. **Aitu, kazu īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar Aitu un kazu bakām.

Aitu un kazu baku raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Sākumā – drudzis, vēlāk ādā parādās sārti laukumi (makulas), kas pārtop par cietiem veidojumiem – papulām, apmēram 0,5 – 1,5 cm diametrā. Papulas ar laiku nekrotizējas – vidū parādās

tumši audi. Papulas biežāk veidojas ķermeņa vietās, kur ir mazāk apmatojuma: ap lūpām, uz ausīm, tesmeņa, ingvinālajā apvidū.

6. **Briežu īpašniekam/turētājam** nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar Briežu epizootisko hemorāģisko slimību.

Briežu epizootiskās hemorāģiskās slimības raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- līdzīgas zilās mēles slimības klīniskajām pazīmēm: sākotnēji novēro apetītes zudumu, baides no cilvēkiem, pakāpeniski pieaug nespēks un pastiprinās siekalošanās;
- pa visu ķermeni parādās plaši asiņojumi, kas noved pie skābekļa bada audos. Slimībai attīstoties mutes dobuma gļotāda kļūst zilgana.

Normatīvie akti

- MK 2002. gada 19. marta noteikumu Nr. 127 „Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” 10. punkts
- MK 2007. gada 11. decembra noteikumu Nr. 862 „Cūku vezikulārās eksantēmas uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” 14. punkts

III. SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIEKU VESELĪBA

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA – obligātā pārvaldības prasība
ZM informācija

15. INFEKCIOZĀ KATARĀLĀ DRUDŽA KONTROLE UN APKAROŠANA

Prasības mērķis: nodrošināt atbilstošu kontroli dzīvnieku slimību gadījumos, kad tiek radīts risks sabiedrības un dzīvnieku veselībai.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, kas pretendē uz ES tiešajiem maksājumiem un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem un kuri audzē govus, aitas un kazas.

Pārvaldības prasība, kas jāievēro dzīvnieku īpašniekam un turētājam:

Praktizējošam veterinārārstam vai Pārtikas un veterinārajam dienestam jāziņo par:

- aizdomām par dzīvnieku saslimšanu ar infekciozo katarālo drudzi;
- iespējami slimiem dzīvniekiem ar infekciozo katarālo drudzi;

- patologanatomiskās sekcijas rezultātiem, kas netieši norāda uz saslimšanu ar iepriekš minēto slimību.

Infekciozā katarālā drudža raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- vaigu un deguna gļotādas apsārtums, siekalošanās, iztecējumi no deguna, drudzis;
- lūpas un mēle stipri pietūkst, parādās asiņojumi. Pēc dažām dienām uz smaganām, mēles un vaigu gļotādas parādās nekrotisks iekaisums. Kronīša apvidū novēro ādas apsārtumu un asiņojumus ādā;
- vispārēja novājēšana un atsevišķu muskuļu nekroze. Barības uzņemšana ir sāpīga, tāpēc dzīvnieki neēd. Retos gadījumos novēro zilganu, stipri uztūkušu mēli.

Normatīvie akti

- MK 2002. gada 19. marta noteikumu Nr. 127 „Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” 10. punkts

Sagatavots pēc ZM informācijas

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2011. GADA SEPTEMBRĪ

	Termiņš	Augusts					Septembris					Oktobris		
		1	5	15	20	25	31	1	5	15	20	25	30	1
Platību maksājumi	Laika periods (līdz 15. augustam), kad atbalstam pieteikto zālāju nogana un applauj vai vismaz vienu reizi nopļauj, zāli novāc vai sasmailcina un izklēdē, ja vēlas saņemt VPM vai Bioloģiskās lauksaimniecības attīstības atbalstu													
	Pēdējais datums, kad zālāju platībām, kuras neizņemto kultūraugu audzēšanai, vai kurās ir augļu dārzeņu vai ilggadīgie stādījumi, ir jābūt applautām													
	Laika periods (līdz 15. septembrim), kad platībai jābūt vismaz 1 reizi nopļautai un zālei novāktai (saņemot VPM un apakšpasākumu Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos aktivitātē Vēlā pļaušana un Buferjoslu ierīkošana atbalstu)													
Papildu valsts tiešie maksājumi (PVTM)	Iesniegums PVTM par nokautiem un eksportētiem liellopiem *													
	Iesniegums PVTM par ziditājovīm													
Agrovides maksājumi	Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana													
	Kreditu fonds													
Lauku attīstības programmas pasākumi	Lauku saimniecību modernizācija - KOOPERATĪVĒM													
	Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana - RAŽOTĀJIEM MĀJĀS APSTĀKĻOS													
	Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana **													
	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana **													
Netradicionālās nozares	Atbalsts ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšanai briežkopībā, zvērkopībā, truškopībā, strauskopībā un biškopībā ****													
Tirgus veicināšana	Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības shēmai													
Tirgus veicināšana	Atbalsts nacionālās pārtikas kvalitātes shēmai													
Tirgus veicināšana	Atbalsts aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmai													
Riska samazināšana	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai													
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš													
Gramatveida un nodokļa ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 500 latus													

* Iesniegums jāiesniedz ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc liellopa nokaušanas vai eksporta

** Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"

*** Iesniegumu iesniedz šīrnes dzīvnieku audzētāju organizācija

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

SIA "LATVIJAS LAUKU KONSULTĀCIJU UN IZGLĪTĪBAS CENTRS" PIEDĀVĀ

Lauku dienas demonstrējumu saimniecībās 2011. gada augustā

Tēma	Saimniecība	Laiks	Papildinformācija
Dažādu „Agrovides” pasākumu ieviešana intensīvi ražojošā saimniecībā	K/s „Klēts”, Gulbenes novada Litenes pagasts	25.08.2011.	Tālr. 29337806 I. Šteinberga
Šķiedras kaņepju izsējas normas ietekme uz ražu un kvalitāti Latgales reģionā	SIA „Zalers”, Krāslavas novada Piedrujas pagasts	26.08.2011.	Tālr. 65681102 V. Kairāns

LAUKU SAIMNIEKIEM AKTUĀLĀ LIKUMDOŠANA

Grozījumi Komerclikumā

Personas dzīvesvieta vairs nav ierakstāma komercreģistrā. Izmaiņas stājās spēkā 2011. gada 1. jūlijā saskaņā ar Komerclikuma 8. panta pirmās daļas 2. punktā, otrās daļas 4., 5. punktā, trešās daļas 3. punktā, piektās daļas 2., 5., 7. punktā izdarītajiem grozījumiem par individuālajiem komersantiem, personālsabiedrības personiski atbildīgajiem biedriem un komanditiem, kapitālsabiedrības valdes un padomes locekļiem, personām, kuras pilnvarotas pārstāvēt komersantu darbībā ar filiāli, komersanta likvidatoriem un individuālā komersanta aizbildņiem vai aizgādņiem. Komerclikuma 9. pants ir papildināts ar ceturto daļu, saskaņā ar kuru persona var norādīt komercreģistra iestādei adresi, kurā viņa ir sasniedzama.

Juridiskās adreses reģistrācijai nepieciešama īpašnieka izsniegta piekrišana – komersanta (filiāles, ārvalsts filiāles vai pārstāvniecības, individuālā komersanta, pilnsabiedrības vai kapitālsabiedrības) reģistrācijai attiecīgajā ēkā vai dzīvokļa īpašumā, ko paredz Komerclikuma 23., 25., 75., 78., 139., 149. pantā izdarītie grozījumi, kas stājās spēkā 2011. gada 1. jūlijā. Piekrišanā norādāms nekustamā īpašuma kadastra numurs, īpašnieka vārds, uzvārds un personas kodu vai

nosaukums (firma) un reģistrācijas numurs. Ja pieteikumu paraksta persona, kurai pieder juridiskajā adresē norādītais nekustamais īpašums, piekrišana nav jāiesniedz. **LL**

Uzņēmumu reģistra informācija

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa" Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa".

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

N. Grickus zīmējumi